

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 15. junij 2011

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA ZA TOČKOVANJE JEZIKOVNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Posamezne naloge jezikovne enote so točkovane z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več, kakor je možnih točk.

Pri točkovanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna metoda. Negativna metoda točkovanja pomeni, da ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga točkovana z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Pozitivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih kriterijev.

I. Razumevanje besedila

Naloge, ki preverjajo razumevanje besedila, so polodprtega tipa. Napake v razumevanju besedila se odštevajo od skupnega števila točk za posamezno vprašanje oziroma nalogo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
Pravilna, kakovostna in celovita rešitev	Vse točke
Pravilna, a preprosta in skromna rešitev	Odbitek 1–2 točk
Vsaka napačna navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke
Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke

II. Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Ortografska napaka

Ortografska (pravopisna) napaka (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) pomeni odbitek 1/4 točke; zanemarimo liho število napak (1/4, 3/4 točke) in upoštevamo samo sodo število napak (2/4 = 1/2 točke, 4/4 = 1 točka). Odbitki točk za ortografske napake se seštevajo iz naloge v nalogo, dokler ne dosežejo sodega števila, nato se odbijejo od možnega števila točk za tisto nalogo, v kateri dosežejo prvi sodi seštevek. Postopek se ponavlja.

Morfološka napaka

Morfološka napaka, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, pomeni odbitek 1 točke. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem sklanjatvenem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona, načina v glagolski obliki, spreganje po napačnem spregatvenem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).

Sintaktična napaka

Sintaktična napaka pomeni odbitek toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

REŠITVE NALOG JEZIKOVNE ENOTE

I. RAZUMEVANJE BESEDILA	(15 točk)
<p>1. naloga (2 točki) Lucij Valerij Flak.</p>	
<p>2. naloga (1 točka) Skupaj sta bila konzula.</p>	
<p>3. naloga (1 točka) Star je bil sedemnajst let.</p>	
<p>4. naloga (3 točke) Vojaški tribun, kvestor, ljudski edil, pretor, konzul.</p>	
<p>5. naloga (3 točke) Točno letnico lahko določimo, kdaj je bil Katon vojaški tribun, kvestor in konzul.</p>	
<p>6. naloga (5 točk) Enijev prihod v Rim se mu zdi pomembnejši od katerega koli triumfa s Sardinije. ... quod aestimamus non minoris quam quemlibet Sardiniensem triumphum.</p>	

II. OBVLADOVANJE OBLIKOSLOVJA IN SKLADNJE	(35 točk)																																																										
<p>1. naloga (5 točk)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="4">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="5">Analiza</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="3">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Os.</th> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Čas</th> <th>Nač.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>versatus est (1. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> <td>relictum (1. vrst.)</td> <td>ptcp.</td> <td>pf.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>obtinueit (6. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>pf.</td> <td>akt.</td> <td>esse (3. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> </tr> <tr> <td>deduxerat (6. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>plpf.</td> <td>akt.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike						Neosebne glagolske oblike				Glagol	Analiza					Glagol	Analiza			Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.	Oblika	Čas	Način	versatus est (1. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	pas.	relictum (1. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.	obtinueit (6. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	akt.	esse (3. vrst.)	inf.	prez.	akt.	deduxerat (6. vrst.)	3.	sg.	ind.	plpf.	akt.					
Osebne glagolske oblike						Neosebne glagolske oblike																																																					
Glagol	Analiza					Glagol	Analiza																																																				
	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.		Oblika	Čas	Način																																																		
versatus est (1. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	pas.	relictum (1. vrst.)	ptcp.	pf.	pas.																																																		
obtinueit (6. vrst.)	3.	sg.	ind.	pf.	akt.	esse (3. vrst.)	inf.	prez.	akt.																																																		
deduxerat (6. vrst.)	3.	sg.	ind.	plpf.	akt.																																																						

2. naloga (6 točk)

Zaimék	Vrsta	Analiza		
		Sklon	Števílo	Spol
ei (1. vrst.)	osebni zaimék/kazalni zaimék	dat.	sg.	m.
quem (2. vrst.)	oziralni zaimék	ak.	sg.	m.
qua (6. vrst.)	oziralni zaimék	abl.	sg.	f.

3. naloga (4 točke)

Ennius poeta a Catone Romam deductus est.

4. naloga (6 točk)

a) M. Cato versatus est in Sabinis, quod ibi heredium a patre relictum habebat.

Konstrukcija: **vezani particip** (1 točka)

Prevod: **Posestvo, ki mu ga je zapustil oče.** (2 točki)

b) **Q. Fabio, M. Claudio consulibus.**Konstrukcija: **absolutni ablativ**

(1 točka)

Prevod: **Za časa konzulov Kvinta Fabija in Marka Klavdija.**

(2 točki)

5. naloga

(12 točk)

a) L. Valerius Flaccus Catonem hortatus est, ut Romam demigraret.

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda	ut	podredni veznik			
Glagolska oblika	demigraret	Oseba	Število	Naklon	Čas
		3.	sg.	konj.	impf.
		Utemeljitev časa in naklona: konjektiv istodobnosti za perfektom v nadrednem stavku (za t.i. stranskim časom)			
Stavčna funkcija	–	predmetni odvisnik			

b) Cum Cato ex provincia Sardinia decederet, Q. Ennium poetam secum deduxit.

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda	cum	podredni veznik			
Glagolska oblika	decederet	Oseba	Število	Naklon	Čas
		3.	sg.	konj.	impf.
		Utemeljitev časa in naklona: konjektiv istodobnosti za perfektom v nadrednem stavku (za t.i. stranskim časom)			
Stavčna funkcija	–	prislovno določilni (časovni) odvisnik			

6. naloga

(2 točki)

Notum est **Catonem** provinciam Sardiniam **obtinuisse.****Skupno število točk pole 1 OR/VR: 50**

NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se točkujejo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
1. Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravnini	50
2. Obvladovanje slovenskega jezika	5
3. Slog	5

Pri 1. in 2. merilu uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk), pri 3. merilu pa pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

1. Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravnini

Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa vrednotimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Pri ugotavljanju in točkovanju morfoloških napak smiselno upoštevamo navodila za točkovanje napak v jezikovni enoti. Leksikalna napaka pomeni odbitek 1/2 ali 1 točke. Z odbitkom 1/2 točke ovrednotimo izbiro manj ustrezne besede, z odbitkom 1 točke pa uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.

2. Obvladovanje slovenskega jezika

Pravopisne napake točkujemo enako kakor latinske ortografske napake (po 1/4 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).

3. Slog

Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Skupno število točk pole 2 OR in VR: 60

REŠITEV PREVODNE ENOTE

Osnovna raven

Odlomek je iz Ciceronovega govora Pro Cluentio. V njem opisuje žalostno usodo Dinaje in njenih otrok, zlasti sina Arija.

Neka Dinaja je imela sinove Avrija, Numerija in Gneja in hčerko Magijo, ki je bila poročena z nekim Opianikom. Ko je izbruhnila italska vojna, je bil Avrij, ki je bil še mladenič, ujet pri Askulu; ostala Dinajina sinova in hčerka (pa) so v nekaj letih umrli. Medtem je prišel k Dinaji sel, ki ji je sporočil, da njen sin Mark Avrij živi in da je v sužnosti na galskem polju. Žena je sklicala sorodnike in jih v joku prosila, naj poiščejo mladeniča in njej tega sina pripeljejo živega. Ko je to storila, je hudo zbolela. In tako je oporoko napisala na ta način, da je sinu volila večji del dobrin, ostali del pa je pustila Opianiku. Ko je Opianik našel Avrija, ga je ubil, ne da bi ostali vedeli za to. Ko se je zvedelo za zločin, je srca ne samo sorodnikov, ampak vseh državljanov prevzelo sovraštvo do Opianika in sočutje do onega mladeniča.

(60 točk)

Višja raven

Odlomek je iz Ciceronovega govora Pro Cluentio. V njem opisuje žalostno usodo Dinaje in njenih otrok, zlasti sina Arija.

Neka Dinaja je imela sinove Avrija, Numerija in Gneja in hčerko Magijo, ki je bila poročena z nekim Opianikom. Ko je izbruhnila italska vojna, je bil Avrij, ki je bil še mladenič, ujet pri Askulu; ostala Dinajina sinova in hčerka so v nekaj letih umrli. Medtem je prišel k Dinaji sel, ki ji je sporočil, da njen sin Mark Avrij živi in da je v sužnosti na galskem polju. Ženo, ki je izgubila vse preostale otroke, je obšlo upanje, da bo dobila nazaj svojega edinega sina. Sklicala je sorodnike in jih v joku prosila, naj poiščejo mladeniča in njej tega sina pripeljejo živega. Ko je to storila, je hudo zbolela. In tako je oporoko napisala na ta način, da je sinu volila večji del dobrin, ostali del pa je pustila Opianiku. Ko pa je ta Opianik našel Avrija, ga je ubil, ne da bi ostali vedeli za to. Ko se je zvedelo za zločin, je srca ne samo sorodnikov, ampak vseh državljanov prevzelo sovraštvo do Opianika in sočutje do onega mladeniča.

(60 točk)

NAVODILA ZA TOČKOVANJE KNJIŽEVNE ENOTE

SPLOŠNA PRAVILA ZA TOČKOVANJE

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, in poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se točkujejo po naslednjih merilih:

- pri nalogah zaprtega tipa (naloga I.1) se vsak pravilen odgovor točkuje z eno točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Negativna metoda pomeni, da se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
Pravilna, kakovostna in celovita rešitev	Vse točke
Pravilna, a preprosta in skromna rešitev	Odbitek 1–2 točk
Vsaka napačna navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke
Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi	Odbitek 1 točke

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah esejskega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po naslednjih merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Merila	Število točk
Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost	0–10 do največ 20
Problemska obravnava snovi	0–1
Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri	0–1
Zanimivost in izvirnost obravnave	0–1
Zrelost obravnave	0–1
Pomenska povezanost besedila	0–1

REŠITVE NALOG KNJIŽEVNE ENOTE

I. VPRAŠANJA O AVTORJEVEM ŽIVLJENJU IN DELU (5 točk)

1. naloga (5 točk)

- 1.1 240 pr.n.št. ... Livij Andronik ... 80 pr.n.št. (3 točke)
 1.2 (b) (1 točka)
 1.3 Fabula palliata. (1 točka)

II. VPRAŠANJA O KNJIŽEVNI DOBI IN ZVRSTEH (30 točk)

1. naloga (10 točk)

1.1

Zvrst	Avtor
Zgodovinoepisje	Katon
Retorika	Katon
Ep	Enij (Nevij)

(6 točk)

1.2

Plautove komedije	Komedija o lončku
	Hišni strah
	Amfitruo
Terencijeva komedija	Evnuh

Dijak lahko navede tudi druge Plautove oziroma Terencijeve komedije.

(4 točke)

2. naloga (20 točk)

Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

III. VPRAŠANJA O DELU IN/OZIROMA ODLOMKU (25 točk)

1. naloga (25 točk)

Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.

Skupno število točk pole 3 VR: 60